

Abstract

Zakat is a form of alms-giving treated in Islam as a religious obligation for all Muslims who meet the necessary criteria of wealth to eight categories of people (asnaf) who qualify to benefit from zakat funds. With the goals to alleviate suffering of the needy, to create a good quality of life for Zakat recipients, and to encourage recipients to be able to rely on themselves, Zakat is considered a form of social welfare. This research, “Social Welfare Management in Zakat Fund Organizations in Malaysia”, aims to study the system of collecting and distributing zakat in Malaysia, to study the roles and plans of the zakat fund management organizations in Malaysia and to synthesize and propose a recommendation to develop a zakat fund management in Thailand. This research combine qualitative and quantitative approaches from studying relevant documents, interviewing and making discussion with those zakat stakeholders in Malaysia. Areas of study are Kelantan, Melaka and Kuala Lumpur. The results showed that the most effective way of managing zakat is through the Zakat fund organization. In this regard, the Islamic Religious Council in each states of Malaysia plays the most important role with the vital development of a management system to set up a private agency to help modern management in most of states. Zakat funds in each state are responsible for providing comprehensive and systematic social services to recipients. In addition, there is a human capital development program to create jobs for the recipients of Zakat. This is a sustainable help. The main suggestion for Thailand is Social welfare arrangements from the Zakat Fund should proceed through the Zakat fund organizations while provincial Islamic council should play a central role in zakat management. Increasing knowledge and comprehension of the Zakat funds’ leaders and officers at the provincial and minor level, making the Zakat Fund's social welfare arrangements the most efficient.

Keywords:.....Zakat Fund, Zakat Distribution System, Zakat Collection System, Social Welfare Management, Eligible Zakat Receiver, Malaysia.....

บทคัดย่อ

ชะงาดคือทานภาคบังคับตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลาม กำหนดให้ผู้ที่มียาได้และทรัพย์สินมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดต้องจ่ายทรัพย์สินส่วนหนึ่งให้กับคนที่ขาดแคลน โดยมีเป้าหมายเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ผู้รับชะงาด และส่งเสริมให้ผู้รับชะงาดสามารถพึ่งพาตนเองได้ ระบบชะงาดจึงถือเป็นรูปแบบสวัสดิการสังคมประเภทหนึ่ง การวิจัยเรื่อง การจัดสวัสดิการสังคมจากกองทุนชะงาดในมาเลเซีย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการจัดเก็บแจกจ่ายชะงาด 2) เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่และแผนงานขององค์กรจัดการกองทุนชะงาด 3) เพื่อสังเคราะห์เป็นข้อเสนอแนะพัฒนาแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนชะงาดในประเทศไทย ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม และใช้การวิจัยเชิงปริมาณโดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากผู้จ่ายชะงาด ผู้รับชะงาด และคนต่างศาสนิกในประเทศมาเลเซีย โดยศึกษาใน 3 พื้นที่ศึกษาคือ รัฐกลันตัน รัฐมะละกา และดินแดนสหพันธรัฐกัวลาลัมเปอร์ พบว่า การบริหารจัดการชะงาดที่ดีที่สุดนั้นคือการดำเนินการโดยองค์กรจัดการกองทุนชะงาดที่ได้รับการรับรองตามกฎหมาย การจัดสวัสดิการสังคมจากกองทุนชะงาดเป็นสวัสดิการสังคมแบบปกป้องคุ้มครอง (protective welfare) ตามข้อบัญญัติทางศาสนา ให้ชาวมุสลิมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี แต่ในการบริหารจัดการชะงาดในปัจจุบันมีการพัฒนาการจัดบริการ กิจกรรม และโครงการทางสวัสดิการสังคมมากขึ้น เพื่อให้ผู้รับชะงาดสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน (productive welfare) มีสภาศาสนาอิสลามแต่ละรัฐทำหน้าที่เป็นแกนหลัก โดยมีการพัฒนาระบบบริหารจัดการจัดตั้งหน่วยงานเอกชนมาช่วยให้การบริหารจัดการมีความทันสมัย องค์กรจัดการกองทุนชะงาดในแต่ละรัฐรับผิดชอบในการจัดบริการทางสังคมแก่ผู้รับชะงาดได้อย่างครอบคลุมและเป็นระบบ ทำให้ผู้รับชะงาดได้รับความช่วยเหลือและบรรเทาปัญหา อีกทั้งมีโครงการพัฒนาทุนมนุษย์ในการสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่ผู้รับชะงาด ซึ่งเป็นการช่วยเหลือที่ยั่งยืน ข้อเสนอแนะสำคัญสำหรับประเทศไทยก็คือ การจัดสวัสดิการสังคมจากกองทุนชะงาดควรดำเนินการโดยองค์กรจัดการกองทุนชะงาดด้วยการรวมศูนย์การจัดการไว้ที่คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการแก่องค์กรจัดการกองทุนชะงาดทั้งในระดับจังหวัดและระดับรองลงมา และเปิดโอกาสให้ทั้งผู้จ่ายชะงาดและผู้รับชะงาดได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อส่งเสริมให้ผู้รับชะงาดได้พัฒนาตนเองอย่างยั่งยืน จึงจะทำให้การจัดสวัสดิการสังคมจากกองทุนชะงาดเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

คำสำคัญ:.....กองทุนชะงาด, ระบบการแจกจ่ายชะงาด, ระบบการจัดเก็บชะงาด, การจัดสวัสดิการสังคม, ผู้มีสิทธิรับชะงาด
..มาเลเซีย.....